

Naslov: Ocenjujemo

Avtor: Peter Rak

Rubrika/Oddaja: KULTURA

Žanr: POROČILO

Površina/Trajanje: 252,47

Naklada: 39.340,00

Gesla: SNG MARIBOR

OCEJNJEMO

Gledališče

Henrik Ibsen: Hedda Gabler
Drama SNG Maribor

★★★★★

Pri uprizoritvi *Hedde Gabler* se pojavlja enaka zadrega kot pri vseh velikih klasičnih kanoniziranih tekstih, namreč, kako iz arhaične dramaturške strukture izluščiti univerzalne in aktualne poudarke, ki so skriti pod plaščem konvencionalne drame. To Ibsenovo besedilo pač dolguje svoj renome »revolucionarnosti« v povsem drugih družbenih okoliščinah, ki jih danes ne moremo več niti poustvariti niti se z njimi poistovetiti, duh časa je za vedno izgubljen, zato smo obsojeni na abstraktni rizom poljudno definiranih režiserskih strategij za obuditev vsaj nekaterih prvin.

Režiserka Mateja Koležnik se je odločila za nekakšno klinično študijo, ki jo simbolizira že scenografija Marka Japlja. Diagonalna steklena konstrukcija ima številne funkcije, od stvarne prezentacije hiše, ki ima v drami svojo nezamisljivo vlogo, do efekta steklenega zvona (analogija s Sylvio Plath?) in vseh s tem povezanih aluzij, torej sterilnosti, usodne ujetosti, klavstrofobičnosti in obsojenosti na jalovo komunikacijo znotraj

zaprtega kroga. Obenem seveda služi kot koncentracija prizorišča, na katerem so protagonisti pod svetlobo diodnih luči izpostavljeni laboratorijski analizi svojih osebnosti in seveda predvsem medosebnih odnosov in reakcij. Že tako kratek Ibsenov tekst je v priredbi še reducirana, poleg tega so dialogi in replike interpretirani izredno zgoščeno, tako da mestoma predstava dobi značaj scenskega eseja, celota pa se transformira v kratek, instantni fleš dogodkov

FOTO DAMJAN ŠVARC

in situacij. Nataša Matjašec v naslovni vlogi suvereno poda najrazličnejša mentalna in čustvena stanja, od eksistencialne praznine, nedefiniranega, abstraktnega hrepenenja (ki bi ga nekoč poimenovali melanholijska, danes verjetno bipolarna motnja ali depresija) in lastne neuresničenosti, vendar večina preostalih igralcev funkcionira veliko manj »dramatično« oziroma dramsko.

S tem se vzpostavi nenavadna dvojnost, še zlasti Jurij Drevenšek kot Jörgen Tesman se vzpostavi kot lik slehernika, kar ni nujno slabo, saj naj bi posebej lik brez karizme, poleg tega pa njegova neobveznost in vsakdanost dajeta projektu značaj realnega; vendar je njegov »nedramski« pristop, vključno s pogosto nerazumljivimi replikami, občasno tudi nekoliko moteč. Drugi se gibljejo med obema skrajnima poloma, vendar brez posebnega suspenza, tako da veliki finale oziroma dramatični sklep s samomorom nekako obvisi v zraku.

To se zdi tudi edina smiselna izpeljava, vsaka potencirana melodramatika bi izzvenela artificialno in pretirano, Hedda Gabler je danes veliko, za razliko od Ibsenovih časov pa se tudi brez težav identificirajo in izpostavijo. Je pa dovolj plastično podana ena izmed osrednjih kvalitet teksta,

namreč odpiranje vprašanja večne želje po »polnem« oziroma v vseh pogledih izpopolnjenem življenju. To je danes, ko nas ne omejujejo ozki družbeni normativi, na videz veliko lažje uresničiti kot v Kristijaniji 19. stoletja, v resnici pa je zaradi neformalnih konvencij, diktata standardov pop kulture in kakofonije najrazličnejših »duhovnosti« ta naloga veliko težja oziroma za večino že nedosegljiva. In tudi epilogov v slogu Ibsenove junakinje je posledično vse več.

PETER RAK

► minute za kulturo

Gal Gjurin
pred Valentinovim koncertom

delo.si/video